

CJ

QUADERN DE COMERÇ JUST

Comerç Just i Objectius de Desenvolupament Sostenible

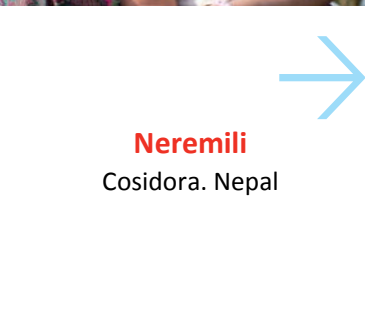
Número 7 | Setembre 2018

Mamtuben
Agricultora. Índia

Bruno
Consumidor

Neremili
Cosidora. Nepal

Freddy
Agricultor. Colòmbia

Luis
Voluntari de botiga

Ascensión
Consumidora

Neptaly
Camperol. Perú

Martha
Camperola. Kenia

índex

EDICIÓ: Coordinadora estatal de Comerç Just (www.comerciojusto.org)

REDACCIÓ: Marta Guijarro Ruiz

COORDINACIÓ: Marta Lozano Sabroso

DISSENY I MAQUETACIÓ: Jose Luis Paniagua

IMPRESSIÓ: Advantia Comunicació Gráfica

DEPÓSITO LEGAL: M-22765-2018

Madrid, setembre 2018

Aquesta obra es troba sota una llicència Creative Commons Reconeixement-compartir Igual 3.0 Unported. Per veure una còpia d'aquesta llicència, visiti creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/es

Aquesta publicació ha estat realitzada amb el suport financer de la Unió Europea. El seu contingut és responsabilitat exclusiva de la Coordinadora Estatal de Comerç Just i no reflecteix necessàriament els punts de vista de la Unió Europea.

INTRODUCCIÓ. UN MATEIX OBJECTIU, DOS CAMINS	5
Un món desigual	6
Plantejaments comuns per aconseguir el desenvolupament	10
La carta de principis del Comerç Just	12
Els Objectius de Desenvolupament Sostenible	13
La contribució del Comerç Just als Objectius de Desenvolupament Sostenible	15
Principi 1: Oportunitats per a productors desfavorits	16
Principi 2: Transparència i responsabilitat	18
Principi 3: Pràctiques comercials justes	20
Principi 4: Pagament just	22
Principi 5: No al treball infantil. No al treball forçós	24
Principi 6: Compromís amb la no discriminació, l'equitat de gènere i la llibertat d'associació sindical	26
Principi 7: Assegurar bones condicions de treball	28
Principi 8: Facilitar el desenvolupament de capacitats	30
Principi 9: Promoció del Comerç Just	32
Principi 10: Respecte pel medi ambient	34
BIBLIOGRAFIA I ENLLAÇOS	36

Introducció

Un mateix objectiu, dos camins: Comerç Just i Objectius de Desenvolupament Sostenible

Els últims informes de les Nacions Unides constaten que la pobresa, tot i que ha disminuït, persisteix amb cruïsa. Avui, prop del 12 % de la població del planeta no té cobertes les seves necessitats fonamentals. Cal afegir, a tot això, l'augment de la desigualtat, la bretxa entre les persones més riques i les que menys tenen és cada vegada més gran.

Per tal de combatre aquesta realitat i afavorir un vida digna per a tots i totes, el 2015 representants de 193 governs van signar a les Nacions Unides els anomenats Objectius de Desenvolupament Sostenible: 17 objectius concrets per garantir la prosperitat, superar la pobresa i protegir el medi ambient. Aquests Objectius s'han de complir abans de 2030.

El Comerç Just, a través dels seus deu principis, contribueix de manera decisiva a fer avançar aquesta nova Agenda de desenvolupament i comparteix amb ella no només la seva finalitat sinó també la seva perspectiva integral i la necessitat de crear aliances.

Comerç Just i Objectius de Desenvolupament Sostenible

Malgrat els avenços en les últimes dècades, encara avui 836 milions de persones viuen en la pobresa extrema, segons l'informe de 2015 del Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD). Això significa que el 12 % dels habitants del planeta, una població similar a la d'Europa i Oceania juntes, pateixen malnutrició i no tenen accés a l'aigua potable, habitatge o a necessitats fonamentals com l'educació o la sanitat.

D'altra banda, malgrat la disminució -tot i que progressiva- de la pobresa, la desigualtat s'ha

© Archivo CECI

disparat en les últimes dècades. Un estudi d'Oxfam posa de manifest que entre 1998 i 2011 els ingressos del 10 % més pobre de la població mundial van augmentar només 65 dòlars l'any, mentre que els de l'1 % més ric van créixer 182 vegades més, a un ritme d'11.800 dòlars a l'any. Així mateix, actualment vuit homes posseeixen la mateixa riquesa que la meitat més pobre de la població mundial, 3.600 milions de persones. L'informe del PNUD també confirma aquesta injusta realitat: avui prop del 80 % de la població només posseeix el 6 % de la riquesa global mentre l'1 % més ric posseeix més de la meitat de la riquesa (PNUD 2015)³.

El 80 % de la població només posseeix el 6 % de la riquesa global mentre l'1 % més ric posseeix més de la meitat de la riquesa.

En aquest sentit, l'Organització Internacional del Treball assegura de forma rotunda que "en les condicions actuals, si no es prenen mesures per alleugerar-la, la pobresa es podria perpetuar de generació en generació"⁴.

1. Informe sobre Desenvolupament Humà 2015.

<http://www.undp.org/content/undp/es/home/librarypage/hdr/2015-human-development-report.html>

2. Una economia al servei de l'1%. Oxfam Internacional. 2016

https://www.oxfam.org/sites/www.oxfam.org/files/file_attachments/bp210-economy-one-percent-tax-havens-180116-es_0.pdf

3. Ibidem

4. Perspectives socials i del treball en el món. Transformar el treball per eradicar la pobresa 2016. Organització Internacional del Treball

<http://www.ilo.org/global/research/global-reports/weso/2016-transforming-jobs/lang-es/index.html>

© Archivo CECI

Per aconseguir el desenvolupament i disminuir les escandaloses xifres de pobresa i desigualtat, cal superar algunes realitats que l'obstaculitzen i treballar de manera integral en diverses línies estratègiques. Vegem-ne algunes:

El treball és una de les principals eines per superar la pobresa però ha de ser un treball digne. En realitat, gairebé un terç de les persones que pateixen la pobresa extrema i moderada tenen una ocupació, però es tracta de feines vulnerables, amb remuneracions escasses i inestables (OIT, 2016). Es calcula que al voltant de 830 milions de persones són treballadors pobres, considerant com a tal els qui malviuen amb menys de 2 dòlars al dia, la qual cosa no els permet cobrir les seves necessitats fonamentals, accedir a serveis bàsics (com educació o sanitat) o a la protecció social (PNUD 2015). D'aquí ve que les Nacions Unides conclogui que el treball decent és una condició necessària, tot i que no suficient, per eradicar la pobresa.

El treball digne és una condició necessària però no suficient per eradicar la pobresa.

5. Ibidem

6. Ibidem

7. Ibidem

8. Ibidem

En l'àmbit laboral aquesta realitat és especialment greu en els casos de treball forçós, situacions similars a l'esclavitud, que es calcula que cada any genera uns 150.000 milions de dòlars en beneficis il·legals i que afecta de manera directa a 21 milions de persones que pateixen l'explotació laboral o sexual, condicions abusives que violen els seus Drets Humans i destrueixen la seva dignitat personal (PNUD 2015).

Una altra cara particularment greu és l'explotació laboral infantil que afecta l'11 % dels nens i nenes, és a dir, 168 milions de menors treballen i la meitat ho fan en tasques que posen en perill la seva integritat física⁸.

© Alternativa 3

Per acabar, les comunitats d'arreu del món són cada vegada més vulnerables als efectes del canvi climàtic. La desforestació i la desertificació afecten una part important de la població mundial, particularment als qui depenen de l'agricultura, uns 2.600 milions de persones arreu del món. Es calcula que tres de cada quatre persones pobres s'han vist afectades de manera directa per la degradació de les terres, segons el Grup Intergovernamental d'experts sobre el Canvi Climàtic⁹.

El 2015, a nivell global, el 72 % dels homes tenien una ocupació davant del 47 % de les dones.

En tot aquest escenari, hem de destacar la creixent importància del comerç mundial en l'economia de cada un dels països i a nivell global. Una dada mostra clarament aquesta tendència: en els últims deu anys el comerç mundial de béns i serveis s'ha duplicat arribant a assolir gairebé 24 bilions de dòlars en el 2014 (PNUD 2015)¹⁰. La globalització i el desenvolupament de la tecnologia han accelerat aquest procés que va unit a l'externalització i subcontractació de determinades tasques i serveis en països on la mà d'obra és més barata, la qual cosa comporta una degradació de les condicions laborals, consolida la pobresa dels treballadors i treballadores, especialment en països i zones ja de per sí empobrides, i augmenten la desigualtat i el deteriorament mediambiental, creant un cercle viciós que, des del moviment del Comerç Just entenem que ha de, i pot, trencar-se.

© IDEAS

9. Naciones Unidas <http://www.un.org/sustainabledevelopment/es/biodiversity/>
10. Ibidem

© Fairtrade Internacional

Plantejaments comuns per aconseguir el desenvolupament

Amb la finalitat de combatre la pobresa i la desigualtat, neix en els anys 60 el moviment per un Comerç Just. Tot i que avui aquest moviment econòmic i social s'ha desenvolupat enormement i s'assembla poc al que era en aquell moment, els seus principis bàsics no han canviat. El Comerç Just busca aconseguir el desenvolupament de les comunitats més empobrides a través de la comercialització dels seus

productes i de facilitar-ne l'accés al mercat intencional en condicions justes i equitatives.

Una de les característiques del Comerç Just és que es basa en un plantejament integral, és a dir, s'origina en la idea que la pobresa i la desigualtat tenen causes complexes i globals, amb efectes multidimensionals que no es poden abordar des d'una única perspec-

© Fairtrade International.

© Setem

El Comerç Just i els Objectius de Desenvolupament Sostenible comparteixen la mateixa finalitat i un plantejament integral que abasta l'aspecte econòmic, personal, social i ecològic.

lupament Sostenible i, per tant, a la justícia global i a la reducció de la pobresa.

tiva. És per això que només el creixement econòmic no és suficient, sinó que és fonamental garantir el desenvolupament humà i la cura del medi ambient.

D'altra banda, al setembre de 2015 i com a continuació de la Declaració dels Objectius del Mil·lenni, 193 líders mundials en el marc de les Nacions Unides van adoptar una nova agenda de desenvolupament sostenible. Es tracta dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, 17 reptes que inclouen objectius concrets i que els països signants han de complir abans de 2030. La seva finalitat és eradicar la pobresa, protegir el medi ambient i garantir que totes les persones gaudeixin de prosperitat i pau. Aquesta nova declaració marcarà l'agenda de desenvolupament en els propers 15 anys.

Tant el Comerç Just com els Objectius de Desenvolupament Sostenible comparteixen no només la seva finalitat última sinó també dos plantejaments fonamentals: d'una banda, la perspectiva integral, ambdós entenen que el desenvolupament no consisteix només en el desenvolupament econòmic sinó que abasta tots els aspectes humans, personals, socials i ecològics. I d'altra banda, l'estratègia de treball en xarxa, és a dir, la necessitat de crear una gran aliança global entre diferents actors per combatre la pobresa i la desigualtat.

En aquest capítol analitzem com el Comerç Just a través dels seus 10 principis fonamentals, contribueix a la consecució dels Objectius de Desenvol-

© Fairtrade International

La carta de principis del Comerç Just

El moviment internacional del Comerç Just es regeix per un document essencial que han de complir totes les organitzacions, la Carta de Principis. Aquesta carta va ser consensuada i aprovada pels més de 400 membres en el marc de l'Organització Mundial del Comerç Just (WFTO)¹¹.

La Carta dels 10 Principis del Comerç Just, sota una visió integral, aborda tant els factors socials, econòmics i mediambientals, responant al doble objectiu de contribuir al desenvolupament de les organitzacions productores i les seves comunitats, així com al desenvolupament d'una ciuta-

Els 10 principis del Comerç Just:

11. Organización Mundial del Comercio Justo (WFTO). Carta de Principios del Comercio Justo <http://www.wfto.com/fair-trade/10-principles-fair-trade>

12. Naciones Unidas. Asamblea General (2015). Transformar nuestro mundo: la Agenda 2030 para el Desarrollo Sostenible. <http://www.un.org/es/comun/docs/?symbol=A/69/L.85>

dania global compromesa amb les problemes del planeta.

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), també coneguts com a Objectius Mundials, són 17 objectius, cada un dels quals inclou objectius concrets. La seva finalitat és posar fi a la pobresa, garantir que totes les persones gaudeixin de pau i prosperitat, i protegir el medi ambient. Van ser signats per 193 líders mundials a l'Assemblea General de les Nacions Unides al setembre de 2015 tot i que la seva posada en marxa va començar al gener de 2016¹².

Els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible estan interrelacionats i la consecució d'un depèn de l'avançament de la resta.

Els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible són:

- 1. Posar fi a la pobresa en totes les seves formes arreu del món.
- 2. Posar fi a la fam aconseguir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició i promoure l'agricultura sostenible.
- 3. Garantir una vida sana i promoure el benestar per a tots en totes les edats.
- 4. Garantir una educació inclusiva equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tots.
- 5. Aconseguir la igualtat entre els gèneres i apoderar totes les dones i nenes.
- 6. Garantir la disponibilitat d'aigua i la seva gestió sostenible i el sanejament per a tots.
- 7. Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a tots.

- 8. Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i la feina decent per a tots.
- 9. Construir infraestructures resilients, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació.
- 10. Reduir la desigualtat en i entre els països.
- 11. Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles.
- 12. Garantir modalitats de producció i consum sostenibles.
- 13. Adoptar mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes.
- 14. Conservar i utilitzar de forma sostenible els oceans, els mars i els recursos marins per al desenvolupament sostenible.
- 15. Gestionar de forma sostenible els boscos, lluitar contra la desertificació, detenir i invertir la degradació de les terres i detenir la pèrdua de biodiversitat.
- 16. Promoure societats justes, pacífiques i inclusives.
- 17. Revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible.

Objectius de Desenvolupament Sostenible

La contribució del Comerç Just als Objectius de Desenvolupament Sostenible

Repassem com contribueix el Comerç Just a través dels seus 10 principis a l'avançament de l'agenda 2030. Tot i que cada principi afavoreix de manera genèrica la consecució de tots els Objectius de Desenvolupament Sostenible, ressenyem a quin dels Objectius contribueix de manera més directa.

PRINCIPI 1 DE COMERÇ JUST: Creació d'oportunitats per a productors en situació de desavantatge econòmic

La finalitat de l'organització és la reducció de la pobresa a través del comerç. L'objectiu principal és que els treballadors i treballadores de petites organitzacions (empreses familiars, associacions o cooperatives) siguin autosuficients i tinguin una seguretat en els ingressos.

Des dels seus orígens la raó de ser del moviment del Comerç Just han estat les petites organitzacions productores que pateixen les injustícies del mercat convencional i les situa en una posició discriminatòria. El Comerç Just pretén superar aquesta situació, aconseguir la seva independència econòmica i, per tant, combatre la pobresa. Aquest principi número 1, per tant, és idèntic a l'ODS 1: "Posar fi a la pobresa en totes les seves formes arreu del món".

Però a més, el Comerç Just busca que les organitzacions productores siguin autosuficients, és a dir, es tracta d'aconseguir que aquestes organitzacions i les seves comunitats, a través de la seva feina, tinguin una vida digna en la qual es cobreixin les necessitats bàsiques humanes. D'aquesta manera, el Comerç Just garanteix que aquestes persones "tinguin els mateixos drets als recursos econòmics, així com accés als serveis bàsics, als serveis financers i al microfinançament", que és

l'objectiu 1.4 dels ODS. En aquest sentit, el Comerç Just també afavoreix "la fortalesa de les organitzacions davant les adversitats econòmiques, socials o ambientals" (objectiu 1.5).

De les més de 2.000 organitzacions productores de Comerç Just que hi ha actualment en 75 països d'Amèrica Llatina, Àfrica i Àsia, gran part d'elles es dediquen a l'agricultura. Per això podem dir que el Comerç Just també contribueix a l'ODS 2: "posar fi a la fam, aconseguir la seguretat alimentària i millora de la nutrició, i promoure l'agricultura sostenible". En particular, l'objectiu 2.3 situa com a protagonistes a les petites organitzacions productores com a organitzacions familiars, de dones o de població indígena. Es persegueix que aquestes augmentin la seva productivitat mitjançant l'accés a recursos, als mercats i a noves oportunitats. Això constitueix un aspecte bàsic del Comerç Just des dels seus orígens.

© IDEAS

En el marc de l'ODS 2, les Nacions Unides inclouen la necessitat de "corregir les restriccions i distorsions comercials en els mercats agropecuaris mundials" i "adoptar mesures per assegurar el bon funcionament dels mercats de productes bàsics alimentaris per tal de limitar l'extrema vo-

latilitat dels preus dels aliments". Aquestes dues premisses són bàsiques en el Comerç Just, que entén que un mercat internacional just, en el qual cap actor parteixi d'una situació de desavantatge i marginació, és clau per aconseguir el desenvolupament i evitar la pobresa.

EN PRIMERA PERSONA

"MILERS DE PERSONES HAN SORTIT DE LA POBRESA"

Sunil Chitrakar, Mahaguthi (Nepal)¹³

"El Comerç Just ha ajudat a milers de persones a sortir de la pobresa i nosaltres ho hem vist al Nepal amb les 20 organitzacions i les més de 40.000 persones que han aconseguit un tipus de vida sostenible gràcies al Comerç Just. Són famílies que han sortit de la pobresa i han aconseguit ser independents econòmicament i valorats socialment."

© Archivo CEJ

"EL COMERÇ JUST ENS PERMET EXPORTAR EL NOSTRE PRODUCTE"

Andrés González, Manduvirá (Paraguai)¹⁴

"Els membres de la cooperativa són famílies que posseeixen una terra d'unes 3 o 4 hectàrees. La seva principal i única font d'ingressos és l'agricultura. El Comerç Just ens dona la possibilitat d'accedir a un bon mercat a través del qual podem exportar el nostre producte: sucre orgànic certificat. Actualment arriba a 19 països europeus."

© Archivo CEJ

13. CEJ (2015) "El Comerç Just ha ajudat milers de persones a sortir de la pobresa"

<http://comerciojusto.org/el-comercio-justo-ha-ayudado-a-miles-de-personas-a-salir-de-la-pobreza/>

14. CEJ (2012) "Quan hi ha un problema comú cal buscar una solució comuna"

<http://comerciojusto.org/cuando-hay-un-problema-comun-es-necesario-buscar-una-solucion-comun-andres-gonzalez-gerente-general-de-la-cooperativa-manduvira/>

PRINCIPI 2 DE COMERÇ JUST: Transparència i responsabilitat

L'organització ha de ser transparent en la seva gestió i en les seves relacions comercials. Ha d'afavorir la participació dels seus membres i treballadors i treballadores en la presa de decisions

Com a principi fonamental, el Comerç Just garanteix la transparència cap als treballadors i treballadores, clients, organitzacions proveïdores, etc. Amb això s'intenta mostrar totes les persones que d'una manera o una altra participen en el procés comercial (des de la producció fins al client) la informació bàsica sobre la gestió i la presa de decisions. S'entén aquest com un aspecte primordial ja que la transparència evita possibles situacions discriminatòries, abusives o corrupteles que, entre altres aspectes, obstaculitzen el desenvolupament adequat de les organitzacions i el seu creixement equitatiu.

Així mateix, la transparència davant els/les consumidors/es i la societat en general és un aspecte essencial del Comerç Just, mitjançant el qual s'acredita i es difon la contribució al desenvolupament i els impactes positius que aquest aconsegueix en les comunitats. Per a això s'han desenvolupat sistemes de garanties que certifiquen

el compliment dels principis del Comerç Just per part de les organitzacions. D'aquesta forma no només s'eviten fraus sinó que també s'afavoreix un consum responsable i conscient.

D'altra banda, la transparència juntament amb la participació dels treballadors i treballadores en la presa de decisions contribueix a la consolidació d'una cultura democràtica en l'organització i per extensió en la societat, la qual cosa constitueix una base fonamental en el desenvolupament col·lectiu i individual. En aquest sentit, les Nacions Unides destaquen que l'estat de dret i el desenvolupament estan interrelacionats i es reforcen mútuament. També assenyalen que per aconseguir un desenvolupament sostenible és necessari que les persones puguin participar en els processos de presa de decisions que afecten a les seves vides.

Podem dir, per tant, que el Comerç Just contribueix de manera clara a la consecució de l'ODS 16, relatiu a la promoció de societats i institucions inclusives. En particular, el Comerç Just contribueix als objectius 16.5 "reduir substancialment la corrupció i el suborn en totes les seves formes" i 16.6 "crear institucions eficaces, responsables i transparents a tots els nivells." Però a més, el Comerç Just promou modalitats de consum i producció sostenibles, que constitueixen l'ODS 12

En relació amb la presa de decisions democràtiques, si bé és important garantir la participació dels treballadors, en el cas de les dones és un

© Fairtrade International

aspecte clau. En moltes comunitats elles pateixen marginació, quedant recloses a activitats únicament domèstiques i d'àmbit privat. El fet de poder no només treballar sinó també opinar, votar, expressar les seves idees i que es tinguin en compte en igualtat de condicions, suposa una clau per al seu desenvolupament personal

i contribueix a la transformació social i al canvi de percepció dels rols de gènere. Així, el Comerç Just també contribueix de manera principal a la consecució de l'ODS 5.5 "promoure la participació plena i efectiva de les dones i la igualtat d'oportunitats de lideratge a tots els nivells de decisoris en la vida política, econòmica i pública."

EN PRIMERA PERSONA

"LA DIRECTIVA ESTÀ FORMADA PER REPRESENTANTS DE CADA GRUP D'ARTESANS"

Ruth de la Cruz, CIAP (Perú)¹⁵

"La directiva de CIAP té representants de cada grup d'artesans. Té una presidència, secretaria d'organització, comercialització... en total, 5 representants de tots els grups que són elegits cada 2 anys. A més, la directiva de l'empresa d'exportació Intercrafts està conformada per un representant de cada grup que es reuneixen mensualment. La directiva d'Intercrafts, al seu torn, es coordina amb la de CIAP. Tots els representants i dirigents, per tant, són artesans i elegits de manera democràtica a les assemblees".

© Archivo CECJ

"HAN APRÈS A PLANTEJAR LES SEVES PROBLEMÀTIQUES"

Ada Zarate, Manduvirá (Paraguay)¹⁶

"Sobretot busquem que hi hagi un apoderament dels productors, que l'actitud no sigui la de "jo venc el meu producte a la cooperativa i ja" sinó que diguin "aquesta és la meua cooperativa i la meua fàbrica". Volem que hi hagi aquest nivell d'apropiació i més en una cultura on després d'anys de dictadura hi ha molta submissió per part dels productors, que han estat acostumats a la idea de "em paguen el que l'empresari diu". Ara han après a plantejar les seves problemàtiques i arribar a negociar, que és fonamental. Aquest canvi es veu clarament en la participació en les assemblees de la cooperativa".

© Archivo CECJ

=

15. CECJ (2013) "El Comerç Just permet una connexió amb el consumidor final"

<http://comerciojusto.org/el-comercio-justo-nos-permite-una-conexion-con-el-consumidor-final/>

16. CECJ (2013) "Estem fent una revolució dolça"

<http://comerciojusto.org/estamos-haciendo-una-revolucion-dulce-entrevista-a-ada-g-zarate-de-la-cooperativa-manduvira-paraguay/>

3 PRÀCTIQUES COMERCIALS JUSTES

PRINCIPI 3 DE COMERÇ JUST: Pràctiques comercials justes

En totes les negociacions es busca el benestar dels i les productores i no maximitzar els guanys a costa seva. A més, es compleixen els compromisos establerts, es realitza un pagament per avançat a l'organització productora i es recompensa el treball realitzat en cas d'anul·lació de la comanda per causes alienes. Entre les organitzacions productores i distribuïdores s'estableixen relacions comercials a llarg termini basades en el respecte i la confiança. Així mateix, s'evita la competència deslleial i es promou i protegeix la identitat cultural.

Aquest principi sorgeix de la premissa i el coneixement de la situació inicial de desavantatge financer i econòmic que viuen les organitzacions productores. Aquest es concreta en diverses mesures pràctiques basades en aspectes ètics i de justícia comercial en el qual el desenvolupament de les organitzacions productores i els seus membres constitueixen l'eix central.

Algunes de les mesures són les següents:

- Respecte i compromís en els lliuraments del producte.
- Organitzacions importadores o comercialitzadores paguen per avançat a l'organització productora la meitat de la producció, de manera que aquesta eviti riscos.
- Entre les organitzacions productores i comercialitzadores o importadores s'estableixen relacions comercials duradores i estables.
- Les organitzacions treballen de manera cooperativa entre elles evitant la competència deslleial.
- Respecte per la identitat cultural i les habilitats tradicionals de les organitzacions productores.

A través d'aquest principi, el Comerç Just fonamentalment afavoreix la reducció de la desigualtat en i entre els països, que constitueix l'ODS 10. En concret se centra en els objectius 10.2 referit a la promoció de la inclusió econòmica de tots els grups socials, i a la 10.A que es basa en l'aplicació d'un tracte especial i diferenciat per als països en desenvolupament.

Però també, mitjançant aquest principi, el Comerç Just contribueix a la consecució d'altres objectius de l'agenda 2030: a l'ODS 2, en concret a l'objectiu 2.C pel qual es busca "adoptar mesures per al bon funcionament dels mercats de productes bàsics alimentaris i els seus derivats"

© Fairtrade International

© Fairtrade International

i a l'ODS 8, "promoure el creixement econòmic sostingut, inclòs i sostenible", en particular els objectius que tenen a veure amb la protecció dels drets laborals.

EN PRIMERA PERSONA

"NO HI HA INTERMEDIARIS QUE S'APROFITIN DE LA NOSTRA FEINA"

Ruth de la Cruz, CIAP (Perú)¹⁷

"Aquí no hi ha intermediaris que busquin obtenir guanys a costa del treballador. Gràcies a la venda a Comerç Just, els artesans es poden donar suport entre ells, així com a la seva família i a la seva comunitat."

© Archivo CECJ

"MANTENIM UNA RELACIÓ CONTÍNUA AMB ELS PRODUCTORS"

Exolina Aldana, Cecocafen (Nicaragua)¹⁸

"Un productor que està en una cooperativa de Comerç Just compta amb una atenció durant tot l'any, perquè la relació amb ell es manté contínuament. En canvi les multinacionals s'instal·len en l'època de recol·lecció de la collita. Quan acaben, marxen i no es preocupen de com viu la gent o en quines condicions es queda. I tampoc no exigeixen la qualitat que demanem nosaltres. Compren el que sigui, sense pensar com ha estat cultivat".

© Archivo CECJ

17. Ibidem

18. CECJ (2011) "El Comerç Just ens garanteix un preu estable"

<http://comerciojusto.org/%E2%80%99Cel-comercio-justo-nos-garantiza-un-precio-estable%E2%80%99D-exolina-aldana-de-cecocafen-nicaragua/>

PRINCIPI 4 DE COMERÇ JUST: Pagament d'un preu just

Un preu just és el que ha estat establert de mutu acord, que proporciona una retribució socialment acceptable i que els productors i productores entenen com a justa. Ha de ser un preu que pugui ser sostingut pel mercat. Les organitzacions donen suport als productors en el desenvolupament de les seves capacitats de negociació.

El pagament d'un preu just possibilita a les organitzacions productores, i per tant als seus treballadors un ingrés amb el qual poder cobrir els costos de producció, incloent-hi uns salaris dignes. Aquest preu és superior al fixat en el mercat i es tracta d'un ingrés estable, independent dels vaivens del comerç internacional, la qual cosa permet a les organitzacions establir una planificació a mig-llarg termini.

D'aquesta manera, el Comerç Just contribueix a la consecució de l'ODS 1, "posar fi a la pobresa en totes les seves formes" i particularment als objectius 1.4 que garanteix que totes les persones i en particular les més vulnerables accedeixen a

recursos econòmics, i a la 1.5 que busca evitar la vulnerabilitat davant les crisis econòmiques.

D'altra banda, aquest principi també contribueix a l'ODS 8 en concret a l'objectiu referit al treball decent i a la igualtat de remuneració per treball d'igual valor.

Amb la finalitat de facilitar les capacitats de negociació i gestió, les organitzacions de Comerç Just ofereixen formació sobre lideratge i apoderament. Això afavoreix la consecució de l'ODS 4, en especial els objectius relatius a la formació professional i tècnica de joves i persones adultes.

© IDEAS

EN PRIMERA PERSONA

"COMERÇ JUST GARANTEIX UN PREU MÍNIM I ESTABLE"

Exolina Aldana, CECOCAFEN (Nicaragua)¹⁹

"En els últims anys, el comerç del cafè ha estat molt volàtil. Ara els preus s'han incrementat i la diferència amb els del Comerç Just no s'aprecien gaire. Però el que importa és que el Comerç Just ens garanteix un preu mínim de forma que si el cafè baixa, ells ens mantenen aquest preu i, en cas que pugui, s'anivella. Fa uns anys el cafè valia 7 dòlars el quintar. Però nosaltres, a Comerç Just rebíem 20 dòlars per quintar. En aquell moment la diferència era molt gran. I, això sí, després dels ingressos per vendes a Comerç Just, arriben les primes i també els projectes socials".

© Archivo CECJ

"LES TRANSNACIONALS COMPRAVEN EL PRODUCTE A QUALSEVOL PREU"

Mariano Ponce, Coopeagri (Costa Rica)²⁰

"Abans de la creació de Coopeagri, els productors tenien la forta pressió de les empreses transnacionals que arribaven i compraven el seu producte a qualsevol preu. En aquell moment, no hi havia cap manera que ells poguessin reclamar un preu just i dir "no, aquest producte val més". Per això, 391 persones, que eren petits productors però en realitat grans productors perquè eren grans en pensament, es van anar agrupant a la cooperativa per buscar la dignitat del productor".

© Archivo CECJ

=

19. Ibidem

20. CECJ (2014) "El Comerç Just dona als productors la capacitat que ningú els havia reconegut"

<http://comerciojusto.org/el-comercio-justo-da-a-los-productores-la-capacidad-que-nadie-les-habia-reconocido/>

PRINCIPI DE COMERÇ JUST 5: Assegurar absència de treball infantil i forçós

Les organitzacions s'adhereixen a la Convenció dels Drets del Nen i a la seva legislació nacional sobre el treball infantil. A més, es garanteix que a l'organització no es donen condicions de treball forçós. Qualsevol participació de nens o nenes en la producció serà comunicada i valorada, i en cap cas afectarà el benestar del menor, a la seva seguretat, a la seva educació o a la seva necessitat de jugar.

El Comerç Just estableix com a principi fonamental l'absència de treball forçós i d'explotació laboral infantil i, per tant, garanteix que cap menor dugui a terme tasques que afectin el seu desenvolupament físic, mental, social o espiritual, interfereixin en la seva educació, o es desenvolupin en condicions abusives, perilloses i nocives que posin en perill la seva salut o integritat.

Les conseqüències de l'explotació laboral infantil són múltiples i afecten en diferents aspectes el menor. En el pla físic i psíquic, pot generar malalties cròniques, deformacions òssies, re-

tard en el creixement, etc. En l'aspecte social, l'explotació laboral infantil augmenta la desigualtat i impedeix o limita el desenvolupament educatiu, entre altres conseqüències. I en el pla econòmic es calcula que la pèrdua mitjana de 2 anys d'escolaritat a llarg termini significa un 20 % menys de salari i incideix de manera negativa en el PIB.

Així mateix, les organitzacions de Comerç Just en el cas de donar feina a joves, la seva edat mínima ha de ser de 17 anys i es garanteix que la feina li permeti continuar amb els seus estudis.

© Fairtrade International

D'altra banda, el moviment del Comerç Just fa campanyes i es posiciona públicament en la denúncia de l'explotació laboral infantil. D'aquesta manera es garanteix l'adequat desenvolupament de la infància, que a més de constituir un Dret Humà fonamental, és un element clau per fonamentar el desenvolupament futur de les comunitats i del país.

Aquest principi del Comerç Just coincideix de manera gairebé literal amb l'ODS 8, particularment amb l'objectiu 8.7 "adoptar mesures immediates i eficaces per eradicar el treball forçós, posar fi a les modernes formes d'esclavitud i el tràfic d'éssers humans i assegurar la prohibició i eliminació de les pitjors formes de treball infantil, i posar fi al treball infantil en totes les seves formes".

Així mateix, a través d'aquest principi el Comerç Just també afavoreix la consecució de l'objectiu 16.2 pel qual es persegueix "posar fi al maltractament, l'explotació (...) i totes les formes de violència contra els nens".

Per acabar, és important destacar que nombroses organitzacions productores de Comerç Just dediquen la prima social a projectes educatius dirigits a la infància com beques escolars, ajudes a l'escolarització i/o per a material escolar, construcció o reforma d'escoles, etc. D'aquesta manera, s'afavoreix l'ODS 4, en particular els objectius 4.1 i 4.2 referits a garantir l'accés a l'educació de nens i nenes.

EN PRIMERA PERSONA

"EL NO AL TREBALL INFANTIL ÉS UN CRITERI FONAMENTAL"

Andrés González, Manduvirá (Paraguai)²¹

"Un altre criteri fonamental per a la nostra organització és el no al treball infantil. A més, tots els fills menors de 15 anys dels socis de Manduvirá estan escolaritzats. Gràcies a la prima de Comerç Just se'ls pot oferir uniforme, calçat, llibres, estris escolars, és a dir, tot el necessari perquè el nen o nena vagi a l'escola i no hi hagi motius per a l'abandonament escolar".

© Archivo CECI

=

21. Ibidem

6 NO A LA DISCRIMINACIÓ, IGUALTAT DE GÈNERE, LLIBERTAT D'ASSOCIACIÓ

PRINCIPI DE COMERÇ JUST 6: Compromís amb la no discriminació, l'equitat de gènere i la llibertat d'associació sindical

L'organització no discrimina en la contractació, remuneració o qualsevol altre aspecte per raons de gènere, raça, religió, origen, afiliació política o sindical, o raons de discapacitat o salut. Es garanteix la igualtat salarial per a homes i dones així com la igualtat d'oportunitats per al desenvolupament de les seves capacitats. Es fomenta la presència de dones en òrgans de direcció. Es respecta el dret dels treballadors a formar associacions o vincular-se a sindicats i a negociar col·lectivament. Si aquest dret està restringit legalment en un país, l'organització assegurarà mitjans d'associació independent i lliure.

L'OIT en el seu informe "Les dones a la feina" conclou que malgrat els notables progressos realitzats per les dones quant als èxits educatius, la desigualtat entre dones i homes persisteix en els mercats laborals mundials, pel que fa a les oportunitats, a la retribució i a la seva posició. A l'agricultura, les treballadores poden arribar a constituir el 70 % de la mà d'obra en els països més empobrits. Tanmateix, elles sovint cobren menys que els homes, no tenen drets de propietat de la terra i tenen més dificultats per accedir a crèdits. En aquest sentit, la FAO afirma que superar les desigualtats de gènere pot reduir el nombre de persones que passen fam en 150 milions.

No obstant això, l'OIT alerta que únicament el creixement econòmic no assegurarà una distribució equitativa dels guanys entre homes i dones i

que, si no s'emprèn cap acció específica, la igualtat de remuneració no s'assoliria fins al 2086.

El Comerç Just estableix com un dels seus principis fonamentals la igualtat de salari entre treballadors i treballadores per les mateixes tasques. Però a més, es fomenta la presència de dones en els òrgans de direcció i en la presa de decisions.

A través d'aquest principi, el Comerç Just afavoreix l'apoderament de la dona i, per tant, assenta les bases per al desenvolupament de les seves capacitats, la millora del seu rol en la societat i evitar-ne la discriminació. A més, moltes de les organitzacions productores de Comerç Just desenvolupen una tasca de conscienciació sobre la igualtat de gèneres en les comunitats a través de tallers de formació i altres estratègies. Amb tot això, el moviment del Comerç Just contribueix a l'ODS 5, i particularment als objectius 5.1 "posar fi a la discriminació de la dona i les nenes arreu del món", a la 5.5 "vetllar per la participació plena i efectiva de les dones i la igualtat d'oportunitats de lideratge a tots els nivells de presa de decisions en la vida política, econòmica i pública".

D'altra banda, aquest principi del Comerç Just garanteix la llibertat sindical i de negociació col·lectiva, un aspecte essencial en qualsevol context però molt més, si això és possible, en els països on aquests drets no estan permesos. En aquest sentit, l'OIT en el seu informe "Perspectives socials i de l'ocupació en el món 2016" afirma

© Fairtrade International

que per lluitar contra la pobresa és essencial tenir capacitats de negociació individuals que permetin a les persones rebutjar formes de treball inacceptables, i capacitats col·lectives que permetin el diàleg social i promoguin una millora en les seves condicions de vida, la seguretat o la salut. I conclou que el compliment de les normes internacionals com els convenis de l'OIT, o garantir la llibertat sindical i d'associació són fonamentals per aconseguir una distribució justa dels ingressos i avançar en la consecució dels ODS.

En aquest sentit destaquem que les organitzacions de Comerç Just compleixen amb els convenis de l'OIT garantint els drets fonamentals de les i els treballadors. Però, a més, es promou de

forma activa l'afiliació i participació de les i els treballadors en sindicats i a xarxes de diferent naturalesa que tinguin per objectiu la millora de les seves condicions laborals i socials. D'aquesta manera, contribueix a la consecució de l'ODS 8, en concret dels objectius 8.5, que garanteix el treball decent, 8.7 que estableix la necessitat d'"adoptar mesures immediates i eficaces per eradicar el treball forçós" i a la 8.8 que busca protegir els drets laborals i promoure un entorn de treball segur i protegit per a tots els treballadors.

EN PRIMERA PERSONA

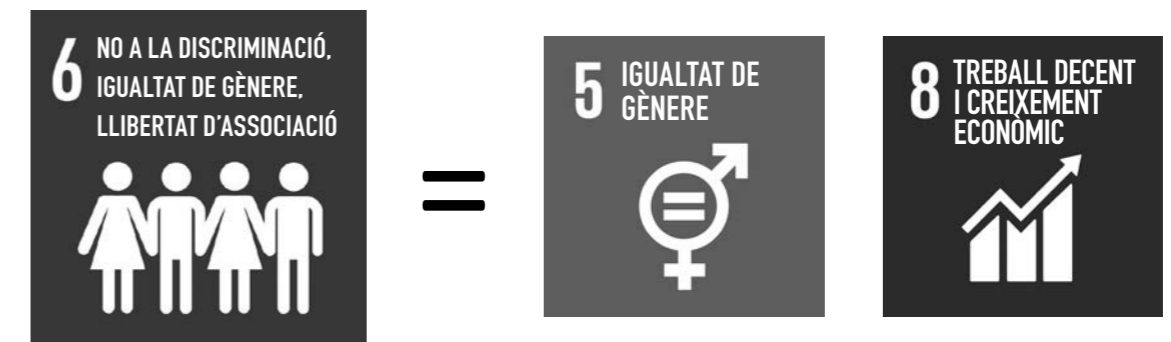
"HOMES I DONES FEM LES MATEIXES TASQUES"

Ivania Calderón, Cecocafen (Nicaragua)²⁴

"Ambdós treballen a la finca, homes i dones, els dos fan les mateixes tasques. Al formar part de l'organització, la qualitat de vida és més gran, per exemple en temes de gènere. A més, comptem amb més oportunitats, assistència tècnica, capacitat, podem participar en els òrgans de direcció de les cooperatives, on hi ha igualtat de gènere (la meitat són homes i l'altra meitat són dones)".

© Archivo CECJ

22. Les dones a la feina. Tendències de 2016. Organització Internacional del Treball. <https://www.oitcinterfor.org/node/6850>

23. Nacions Unides <http://www.un.org/sustainabledevelopment/es/hunger/>

24. CECJ (2012) "El benefici arriba a totes les persones encara que no siguin membres de la cooperativa" <http://comerciojusto.org/el-beneficio-llega-a-todas-personas-aunque-no-sean-miembros-de-la-cooperativa/>

PRINCIPI DE COMERÇ JUST 7: Assegurar bones condicions de treball

L'organització proporciona un lloc de treball segur i saludable per als treballadors i treballadores. Les hores de feina i condicions laborals compleixen amb el que estableix la legislació nacional i en els convenis de l'OIT. A més, de manera permanent es busca crear consciència sobre la importància de la seguretat i la salut a la feina.

Segons les Nacions Unides, cada dia, 6.400 persones moren a causa d'un accident laboral o una malaltia professional, la qual cosa representa 2,3 milions de morts anuals. A més, 860.000 persones pateixen lesions a la feina cada dia. En el cas de l'agricultura, que ocupa un de cada tres treballadors arreu del món, una gran majoria no tenen contractes formals o garanties bàsiques de salut i seguretat.

Mitjançant aquest principi, el Comerç Just garanteix condicions de treball segures que no posen en perill la salut o la integritat dels seus treballadors i treballadores. A més, disposa de les condicions necessàries per prevenir accidents o malalties greus. Així, per posar un exemple, les organitzacions de Comerç Just tenen en compte les

necessitats especials de seguretat i salut de les treballadores en període d'embaràs i lactància. D'altra banda, les organitzacions de Comerç Just compleixen amb la legislació nacional i els convenis de l'OIT en matèria laboral i ofereixen als seus treballadors els beneficis socials requerits (seguretat social bàsica, llicència per malaltia...). Però, a més, moltes organitzacions ofereixen un altre tipus de beneficis que la legislació del país no es contemplen com a assegurances de salut o assistència mèdica, plans de jubilació, etc.

Les Nacions Unides assenyalen que per a la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible i aconseguir el creixement inclusiu i sostenible necessari, és urgent aplicar els drets laborals fonamentals i el compliment de les normes

© CECJ

de l'OIT, un aspecte fonamental per al moviment del Comerç Just, transcendent-lo en la seva aplicació concreta per la majoria de les organitzacions.

D'aquesta manera, el Comerç Just contribueix a l'ODS 8, en concret en els objectius 8.5 "garantir

un treball decent per a tots els homes i dones" i 8.8 "protegir els drets laborals i promoure un entorn de treball segur i protegit per a tots els treballadors".

EN PRIMERA PERSONA

"AMB AQUEST SISTEMA EVITEM L'ASMA I ALTRES PROBLEMES DE SALUT"

Bashma Barham, Holy Land Cooperative Society (Palestina)²⁶

"Per millorar l'espai en el qual treballen els artesans, cal evitar la pols de la fusta o el nacre i així evitar problemes de salut, com asma i similars, a cada màquina se'ls ha posat una espècie d'aspirador, amb uns tubs que van a una caixa gran. Estem treballant també en un projecte similar en un taller de fusta".

© Archivo CECJ

"TENIM UNA ASSEGURANÇA MÈDICA, BAIXES REMUNERADES, JUBILACIÓ..."

Anjali Tapkire, Creative Handicrafts (Índia)²⁷

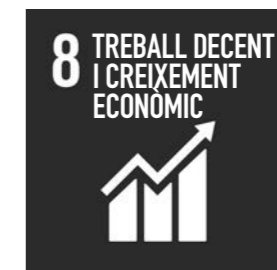
"També tenim una assegurança mèdica que permet tenir baixes remunerades en el cas que hi hagi alguna malaltia. Hi ha un suport especial per a les dones embarassades i hem desenvolupat un sistema propi perquè puguin tenir una jubilació. Hi ha una quantitat de diners que aporta cada dona i una altra que aporta l'organització perquè al jubilar-se disposin d'aquests ingressos. Aquest són alguns exemples del que reben per treballar a Comerç Just, a part del salari. A més, per descomptat, es garanteixen unes condicions de treball adequades".

© Archivo CECJ

=

25. Nacions Unides. Treball decent i l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible. http://staging.ilo.org/public/libdoc/ilo/2016/116B09_24_span.pdf

26. CECJ (2014) "Ningú surt de casa seva per cobrar una misèria"

<http://comerciojusto.org/con-el-comercio-justo-estamos-seguros-de-que-nadie-sale-de-su-casa-para-ganar-una-miseria-entrevista-a-basma-barham/>

27. CECJ (2015) "Més enllà de l'estratègia comercial, busquem l'autonomia de les dones"

<http://comerciojusto.org/mas-alla-de-la-estrategia-comercial-lo-que-perseguimos-es-la-autonomia-de-las-mujeres/>

PRINCIPI DE COMERÇ JUST 8: Facilitar el desenvolupament de capacitats

Les organitzacions fan activitats específiques per afavorir que els productors i productores desenvolupin les seves habilitats de gestió i la seva capacitat de producció i d'accés als mercats.

Per mitjà d'aquest principi, les organitzacions de Comerç Just desenvolupen plans de formació per als treballadors i treballadores amb la finalitat de desenvolupar les seves capacitats de gestió, producció i accés als mercats. Així es fan tallers i cursos sobre aspectes tècnics, de qualitat, màrqueting, millora de les pràctiques de producció, etc. D'altra banda, també duen a terme tallers formatius de lideratge o autoestima, fonamentals per afavorir l'apoderament de les i els productors.

D'aquesta manera, el Comerç Just contribueix a la consecució dels objectius 4. 3 "assegurar l'accés

en condicions d'igualtat per a tots els homes i dones a una formació tècnica i professional" i 4.4 "augmentar el nombre de joves i adults que tenen les competències necessàries, en particular tècniques i professionals, per accedir a l'ocupació, el treball decent i l'emprenedoria".

A més, en el cas de les organitzacions agrícoles també contribueix a l'avançament de l'objectiu 2.3 "duplicar la productivitat agrícola i els ingressos dels aliments en petita escala, en particular les dones, pobles indígenes, agricultors familiars, entre altres coses mitjançant l'accés al coneixement".

© Fairtrade International

EN PRIMERA PERSONA

"DESPRÉS DELS TALLERS FORMATIUS SE SENTEN AMOS DELS SEUS PRODUCTES"

Mariano Ponce, Coopeagri (Costa Rica)²⁸

"En els tallers de formació insistim en la idea que ells no són només productors de cafè, sinó que són administradors dels seus productes. El Comerç Just els dona una posició, una dignitat, els dona la capacitat que ningú els havia reconegut. A partir de la formació de qualitat, en productivitat i en Comerç Just, ells se senten amos dels seus productes perquè saben d'on surten i on arriben".

© Archivo CECI

"QUAN ARRIBA UNA COMANDA, ELLES HO PLANIFIQUEN TOT"

Anjali Tapkire, Creative Handicrafts (Índia)²⁹

"Avui dia Creative està format per 12 cooperatives, en cada una de les quals hi treballen unes 25 dones. Ara, quan arriba una comanda a cada cooperativa, elles mateixes tenen la capacitat de planificar, de fer el càlcul de costos, de quanta tela cal comprar, quant trigarà, quin benefici hi haurà per fer aquestes peces de roba.... Aquest és el gran canvi".

© Archivo CECI

28. Ibidem
29. Ibidem

9 PROMOCIÓ DEL COMERÇ JUST

PRINCIPI DE COMERÇ JUST 9: Promoció del Comerç Just

Les organitzacions difonen el Comerç Just i creen consciència sobre la necessitat d'una major justícia comercial a nivell global. Ofereix als seus clients informació sobre la pròpia organització, els seus productes i les organitzacions productores amb les quals treballa. En tot moment utilitzen tècniques honestes de publicitat i màrqueting.

El Comerç Just és fonamentalment un moviment social, la qual cosa significa que més enllà de la seva activitat pròpiament comercialitzadora, dedica els seus esforços a donar a conèixer la desigualtat global i la pobresa i conscienciar sobre els canvis possibles i necessaris. Per això, les organitzacions productores i comercialitzadores no només transmeten informació sobre les característiques dels productes sinó també sobre els qui els elaboren, la qual cosa també garanteix la traçabilitat i la transparència.

Així mateix, les organitzacions difonen els principis del Comerç Just i duen a terme campanyes i accions de sensibilització sobre aspectes com la justícia co-

mercial, la desigualtat, les condicions laborals, el consum responsable, etc. Aquestes iniciatives estan dirigides a diversos públics i àmbits, d'una banda als consumidors i consumidoras, i d'altra banda, a centres educatius, mitjans de comunicació, administracions públiques, empreses, etc.

D'aquesta manera el Comerç Just contribueix de manera directa a l'ODS 12 "garantir modalitats de producció i consum sostenibles" i al 17, en concert als objectius 17.10 i 17.11 relatives a promoure un sistema de comerç equitatiu, facilitar l'accés als mercats internacionals dels països menys avançats i augmentar-ne les exportacions.

© Archivo CECI

De forma indirecta podem afirmar que amb aquest principi el Comerç Just afavoreix la consecució de l'ODS 1 "posar fi a la pobresa en totes

les seves formes arreu del món" i de la finalitat última de l'agenda 2030.

EN PRIMERA PERSONA

"ÉS IMPORTANT CONSCIENCIAR SOBRE EL QUE HI HA DARRERE DE CADA PRODUCTE"

Vikas Kumar, Tara (Índia)³⁰

"A Nova Delhi, per exemple, hi ha nens que estan treballant fent canelobres o penjolls per als arbres de Nadal. Aquests productes no s'utilitzen a l'Índia, però s'hi fabriquen perquè hi ha comandes que venen de fora, dels Estats Units o d'Europa. La gent els compra perquè són barats, sense saber d'on venen. Per això és important crear consciència en el consumidor europeu de la importància del que s'està comprant, que pensi què hi ha darrere d'aquest producte. A les botigues de Comerç Just, la gent pot saber d'on venen els productes perquè els voluntaris els ho explicaran".

© Archivo CECI

"LA NOSTRA ROBA DE COMERÇ JUST SERVEIX TAMBÉ PER SENSIBILITZAR"

Ana Silva, Taller de Solidaritat³¹

"La línia de roba esportiva "Hecha con amor" té un interessant component pedagògic. Quan la presentem a les escoles els expliquem que les peces de roba que oferim materialitzen els valors associats al Comerç Just i al consum responsable. Els informem sobre el funcionament actual de la gran indústria tèxtil, els parlem de la compra dels equipaments com un gest de transformació cap a una societat més crítica, solidària i compromesa. S'ha convertit en un projecte de sensibilització i educació, que dona peu a parlar sobre les desigualtats existents entre països productors i països consumidors, els drets de les persones, el consum, el moviment de Comerç Just, etc."

© Archivo CECI

30. CECI (2012) "És important crear consciència entre els consumidors"

<http://comerciojusto.org/%E2%80%99Ces-importante-concienciar-al-consumidor-europeo-sobre-lo-que-hay-detras-de-los-productos-que-co>
31. CECI (2016) "El Comerç Just és una actitud davant la injustícia" <http://comerciojusto.org/el-comercio-justo-es-una-actitud-ante-la-injusticia/>

10 RESPECTE AL MEDI AMBIENT

PRINCIPI DE COMERÇ JUST 10: Respecte pel medi ambient

Es prioritza l'ús de matèries primeres produïdes de manera sostenible. Utilitzen tècniques de producció que busquen reduir el consum d'energia i, si és possible, recórrer a energies renovables que minimitzin les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Es minimitza l'impacte dels seus residus sobre el medi ambient. En el cas de l'agricultura es recorre a plaguicides o pesticides orgànics o de baix ús. En els embalatges s'utilitzen, sempre que sigui possible, materials reciclats o fàcilment biodegradables. Els producte s'envien per mar, sempre que sigui possible.

Les Nacions Unides alerten que el 74 % de les persones que viuen a la pobresa es veuen directament afectades per la degradació de la terra a nivell mundial. Cada any es perden 12 milions d'hectàrees com a conseqüència de la sequera i la desertificació, en les quals es podrien cultivar 20 milions de tones de cereals. Tanmateix, i malgrat l'alarmant situació, el Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic conclou que si adopta una àmplia gamma de mesures tecnològiques i canvis en el comportament, encara

és possible limitar l'augment de la temperatura mitjana mundial a 2 graus centígrads per sobre dels nivells preindustrials.³²

La solució a les conseqüències del canvi climàtic passen per un esforç global que inclogui les petites organitzacions agrícoles perquè puguin minimitzar el seu impacte en l'emissió de gasos d'efecte hivernacle, una perspectiva clau en la tasca de les organitzacions del Comerç Just.

© Fairtrade International

En relació amb les empreses, les Nacions Unides recomanen tres línies d'acció per frenar el canvi climàtic: millorar la seva eficiència energètica, reduir l'empremta de carboni dels seus productes i processos, i establir objectius per a la reducció de les emissions de carboni. Tres aspectes que realitzen les organitzacions de Comerç Just. Aquestes promouen un ús més eficient de l'energia, de les terres, de l'aigua i en general dels recursos naturals, així com una reducció en l'ús de pesticides i altres fertilitzants químics. D'aquesta manera contribueixen a la consecució de l'ODS 13, "prendre mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes".

Però, a més, el Comerç Just contribueix als ODS 12 relatiu a la producció i consum sostenibles, en concret als objectius 12.2 "aconseguir la gestió sostenible i l'ús eficient dels recursos naturals", i 12.A "donar suport als països en desenvolupament en l'enfortiment de la seva capacitat científica i tecnològica per tal d'avançar cap a modalitats de consum i producció més sostenibles." I també afavoreix la consecució de l'ODS 15, en particular el seu objectiu 15.3 relatiu a la lluita contra la desertificació i rehabilitació de terres degradats.

EN PRIMERA PERSONA

"EN ELS CULTIUS UTILITZEM NUTRIENTS NATURALS"

Gloria Rivera, Cecocafen (Nicaragua)³³

"El nostre cafè és ecològic, no apliquem entrades artificials, intentem utilitzar nutrients naturals com les parts de rebuig del mateix cafè, la polpa que es processa, les aigües mels que serveixen com a un excel·lent abonament perquè les plantes creixin en òptimes condicions. El Comerç Just ens ha ensenyat moltes coses com a tenir cura de nosaltres mateixos defensant el medi ambient, els nostres boscos, la nostra aigua que cada dia és un recurs més escàs no només a Nicaragua sinó arreu del món".

© Archivo CECI

32. Ibidem
33. Ibidem

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

NACIONS UNIDES (2015) INFORME SOBRE DESENVOLUPAMENT HUMÀ 2015

<http://www.undp.org/content/undp/es/home/librarypage/hdr/2015-human-development-report.html>

NACIONS UNIDES (2016). TREBALL DECENT I L'AGENDA 2030 DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

http://staging.ilo.org/public/libdoc/ilo/2016/116B09_24_span.pdf

NACIONS UNIDES. ASSEMBLEA GENERAL (2015). TRANSFORMAR EL NOSTRE MÓN: L'AGENDA 2030 PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

<http://www.un.org/es/comun/docs/?symbol=A/69/L.85>

ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL DEL TREBALL (2016). LES DONES A LA FEINA. TENDÈNCIES DE 2016.

ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL DEL TREBALL

<https://www.oitcinterfor.org/node/6850>

ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL DEL TREBALL (2016). PERSPECTIVES SOCIALS I DEL TREBALL

EN EL MÓN. TRANSFORMAR L'OCUPACIÓ PER ERADICAR LA POBRESA

<http://www.ilo.org/global/research/global-reports/weso/2016-transforming-jobs/lang--es/index.html>

OXFAM INTERNACIONAL (2016). UNA ECONOMIA AL SERVEI DE L'1%

https://www.oxfam.org/sites/www.oxfam.org/files/file_attachments/bp210-economy-one-percent-tax-havens-180116-es_0.pdf

ENLACES

COORDINADORA ESTATAL DE COMERÇ JUST

www.comerciojusto.org

NACIONS UNIDES. OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLES

<http://www.undp.org/content/undp/es/home/sustainable-development-goals.htm>

ORGANITZACIÓ MUNDIAL DEL COMERÇ JUST

<https://wfto.com/>

ORGANITZACIÓ MUNDIAL DEL COMERÇ JUST-EUROPA

<http://wfto-europe.org/>

C/ Gaztambide, 50

28015 Madrid

91 299 38 60

www.comerciojusto.org

La Coordinadora Estatal de Comercio Justo (CECJ) integra a la mayoría de las organizaciones de Comercio Justo de España

La Coordinadora Estatal de Comerç Just (CECJ) és la plataforma que agrupa 27 organitzacions vinculades al Comerç Just a l'estat espanyol. El seu treball se centra a potenciar aquest sistema comercial alternatiu i solidari, i donar servei a les entitats membre. Forma part de l'Organització Mundial del Comerç Just (WFTO).

La seva finalitat és la transformació de la realitat social i les regles del comerç internacional a través de la incidència en les polítiques públiques, la sensibilització i mobilització de la societat i l'enfortiment del sector de Comerç Just.

La Coordinadora Estatal de Comerç Just té com a objectius:

- Vetllar pel compliment dels principis del Comerç Just.
- Defendre la identitat del Comerç Just i enfortir el moviment.
- Oferir serveis i suport a les organitzacions membre.
- Canalitzar la comunicació i coordinació entre les organitzacions de Comerç Just.
- Investigar i generar coneixement al voltant del Comerç Just.
- Representar el Comerç Just davant d'organismes i institucions estatals i internacionals.
- Promoure els valors del Comerç Just entre la ciutadania i així contribuir a la creació d'un esperit crític i compromès.
- Informar i difondre el Comerç Just en la societat.

«El Comerç Just és un sistema comercial basat en el diàleg, la transparència i el respecte, que cerca una major equitat en el comerç internacional, amb especial atenció als criteris socials i mediambientals. Contribueix al desenvolupament sostenible tot oferint unes millors condicions comercials i garantint els drets de productors/es i treballadors/es desfavorits, especialment al Sud».

Definició de l'Organització Mundial del Comerç Just

Aquesta publicació ha estat realitzada amb el suport financer de la Unió Europea. El seu contingut és responsabilitat exclusiva de la Coordinadora Estatal de Comerç Justo i no reflecteix necessàriament els punts de vista de la Unió Europea.

Síguenos en:

www.facebook.com/CEComercioJusto

@CEComercioJusto

www.linkedin.com/company/coordinadora-estatal-de-comercio-justo

CEComercioJusto